Daoine saora síol gColla

[Knott, E.: *The Bardic poems of Tadhg Dall Ó hUiginn*, Irish Texts Society 22-23 (1922, 1926), poem 9]

1 Daoine saora síol gColla,
onchoin leasa Liathdroma;
doimh na ríghealbha ó ráth Chuinn,
bláth na físneamhna a Fréamhuinn.

2 Manannáin iarthair Eórpa,
síol glan i gcriaidh chineólta;
laoich mhéarchorra ó mhallBhóinn Bhreagh,
féathlonna glanshlóigh Gaoidheal.

3 Foireann chalaidh Chláir na bhFionn,
clann Israhél na hÉirionn;
beag dtarbha righe re a rath
gabhla Thighe na Teamhrach.

4 Crithre bruithne a beól cheardcha,
tonna doimhne díleanta;
roibheithre catha do chor,
clacha toinighthe an talmhon.

5 Geine sochair sluaigh Bhanbha,
dreagain lonna lasamhna;
tearc ann ionntamhail na bhfear
d'iompadhaibh Ghall nó Ghaoidheal.

6 Ní chualamar reampa riamh,
clann Cholla a críochaibh Oirghiall,
clann 'na n-aghaidh budh ionchuir,
nó a samhail ann d'Éirionnchuibh.

7 Ní fríoth, ní fuighthear go bráth -
gá dás bheith orra ag iomráth?
na daghUlaidh ó Bhóinn Bhreagh
baramhail dóibh fa dheireadh.

8 Ní fhuil d'éinsgéal orra soin,
síol gColla, cinéal Eachoidh,
acht sealbh Éireann díobh do dhol,
do bhríogh céimeann na gcuradh.

9 Do léigsead díobh dá ndeóin féin
síol uaibhreach Eachaidh Doimléin
ríoghacht mhoighe fochnaigh Fáil
ar shochraibh oile d'fhagháil.

10 Atá riamh ó ré na sean
sochair nach éidir d’áireamh
ag trí hOirghiallaibh fhóid Bhreagh
- tar cóig goirmfhiadhaibh Gaoidheal.

11 Le rígh Oirghiall, ’sní hé amháin,
guala ríogh Éireann d’fhaghbháil,
measa leam é dá hiarraidh -
an té dob fhearr d’Oirghiallaibh.

12 Feadh a chuilg ’sa chruibh leabhair
uaidh síos gusna saoirfhearaibh,
ag rígh dhaoineach clann gColla,
’sgan aoinneach ann eatorra.

13 Trian eineaclainn, trian tabhaigh,
trian cána Chláir Fhearadhaigh,
re a roinn eatorra don fhior,
do chloinn deaghColla dlighthior.

14 Dlighthear dhóibhséin - dia do mhodh -
ó thá samhain go samhrodh
ar chlár Theathbha ó thoigh go teagh
a n-eachra a gcoin do choinnmheadh.

15 Rí Teamhrach an treas bliadhain
ní fhuil aige ar Oirghiallaibh -
’sdá luaidheadh é ní fhuigheadh -
acht sluaigheadh sé seachtmhuineadh.

16 Giodh sin féin d’fhiachaibh orra -
síol ríoghamhail réadhCholla -
ní chuir fear ceangail a gcuir
ar feadh earraigh nó fhoghmhuir.

17 An crodh théid ó dhuine dhíobh
ó thig sé ar sluagh an airdríogh,
bídh d’eacht ar flaithbhile Fáil
a sheacht n-aithghine d’fhagháil.

18 Bó ar fhichid do gach aoinfhear
ó rígh fhosaidh fhionnGhaoidheal
ón tsluaighsin ag triall dá dtoigh
riar do uaisligh ó hEachoidh.

19 Tríocha colg - ní comha bheag -
tríocha brat, deich n-eich fhichead,
tríocha géirreann sídh iar soin,

ó rígh Éireann d'ó Eachaidh.

20 Tar crois airdríogh Inse Fáil
dlighidh ciontaigh do chongbháil
ríoghraidh chiallaidh Chláir Eithne
bliadhain tar cáir gcoimeirche.

21 Dá gcuirthi coirthe 'na gceann
is eadh bhíos d'airdrígh Éireann
luighe an chiontaigh in gach coir
do chiontaibh fhuile hEachoidh.

22 Adeirid eólaigh fhóid Bhreagh
nách fuil ag rígh Guirt Ghaoidheal
d'anáir acht géill ar ghiallaibh
d'fhagháil ón fhéin Oirghiallaigh.

23 Síol gColla na gcolg slisgheal -
dlighthear bhós dá mbráighdibhsean
bheith ag crúdh chomhairle cáigh
rún a n-orfhuighle d'fhagháil.

24 Gan bhais dtana, gan tracht mbuinn
i slabhradh nó i n-idh iaruinn;
gan chneas bhfir i gcarcair chlach
don mhacraidh ó thigh Teamhrach.

25 Ní dleaghar iarnach orra,
bráighde sleachta saorCholla,
acht bheith fa réir do chead cháigh,
ní beag a ngéill do ghabháil.

26 Earradh flatha leis gach bhfear
ó rígh Theamhrach ag tilleadh
le hOirghiallaibh na bhfleadh bhfionn
tar troimghiallaibh fhear nÉirionn.

27 Ór dhóibh ar dhornchlaibh a lann,
ór ar chiomhsaibh a gcathbharr;
bráighde an tslóigh ó bhraonráith Bhreagh -
do chaolshnáith óir a n-eirreadh.

28 Oirghialla is uime adearair
riú do ghnáth tar Gaoidhealaibh
ór corcra is glais dá ngiallaibh
ag tochta ar ais d'Oirghiallaibh.

29 Ní bhí leó a urdail acht d'ór,
ó rígh Éireann ag iompódh,

cinn a bhfagha, suaine a sleagh,
nó truaille tana a dtroigheadh.

30 Le síol gColla na gcorn sliom
coimhéirghe ó fhearaibh Éireann -
laoich ren soidhéinmhe síodh ban -
coimhéirghe dhíobh ní dleaghar.

31 Gan chor láimhe i labhar óir -
ó rígh Éireann uair d’onóir -
ní niamhthar bhós bas ná bonn
ar tós as nó go n-ionnlonn.

32 Ní dual thrá i dTeamhraigh na ngiall
ionnladh re n-airdrígh Oirghiall,
nó cor fir oile i n-adhbhaidh
roimhe a dtigh an tionnabhraidh.

33 Ní dhlighfeadh airdrí fhuinn Bhreagh
suidhe go suidheadh seisean,
ná éirghe ó fhindigh don fhior
mílidh Éirne go n-éirghiodh.

34 Trian Uladh, oilltrian Connacht,
do réir mar tá an tórannacht,
do chuid ronna ó ríoghaibh Fáil
ag fíonfhuil Cholla i gcéadáir.

35 Éirne is Fionn, Bóinn is Banna,
’sgach tír dá dtá eatorra -
fuinn chnódhonna i ngealann grian -
tóranna d’fhearann Oirghiall.

36 Tairnig sochair síol gColla;
ní chuimhnigh cath Liathdroma
ní dá bhfuil uathaibh re headh
amuigh ar Thuathaibh Tailtean.

37 Dá madh ionnus é d’iarraidh,
ní iarraid na hOirghiallaigh
na fiacha do dligheadh dáibh
ó chineadh Fhiacha d’fhaghbháil.

38 Ní díoth cumhacht ná cuimhne
atá ar macraidh Mhodhuirne,
sochair géag mbarrghlan mBanbha, -
créad adhbhar a n-anamhna?

39 Iomdha a gcliaithbhearna catha,

iomdha a n-adhbhair ardflatha,
sluagh mór míonmhuighe Maighean -
lór líonmhuire a laochraidheadh.

40 Gan iad féin le a chéile ag cor -
adéarthaoi gurb é is adhbhor
do thrí sluaghaibh Cláir Chodhail
a gcáir uadhaibh d’anomhain.

41 Maith an fáth do theacht re a dtreóir,
síol Eachach déadla Doimleóin -
síol gColla ’na dtrí treanaibh
rí orra ar gach éinfheadhain.

42 Rí ar shíol Mathghamhna ó Mhuigh Rath
rí ar shíol Maine mheic Eachach
rí ar Mhanchachaibh na bhfeadh bhfiar
do ghlanchathaibh fhear nOirghiall.

43 Éagóir atáid na trí rígh
ar shíol gColla, is cúis dimbrígh;
bheith ar sgáth n-aonduine is fhearr
d’aoghuire ag cách go coitcheann.

44 Maith do ghéabhdaois clann Cholla,
’na dtrí cathaibh cudroma -
fian tolcha braonuighe Breagh -
aonduine ortha d’oirdneadh.

45 Dúthaigh dhíleas chlann gColla -
tugaid na trí ríodhronga
ríghe an chláir ghoirmghrianaigh gil
ar láimh Oirghiallaigh éigin.

46 Créad nách creidid clann Eachach
do rígh ródha cheirtbhreathach,
nách biadh céim d’iomarcaidh air
ag fréimh iongantaigh Fhiachaidh.

47 Trí saorchatha síol gColla
toghaid éinrígh eatorra,
do réir ghaoise agus ghliocais,
do réir aoise is oirdhriocais.

48 Gá dás dóibh gan dol ’na ucht -
Cú Chonnacht mhac Con Chonnacht?
géag shaoracla Thighe an Trír
bile caomhanta a chiníl.

49 Aonmhaor tabhaigh na dtrí gcath
rí fireánta Fear Manach;
troigh mhálla acht ag rochtain reann,
námha d’olcaibh na hÉireann.

50 Cú Chonnacht Óg Mhág Uidhir
sgiath fhosgaidh dá fhoghluidhibh,
sinsear síol gColla Dá Chríoch
orra a síodh, orra a n-eisíoth.

51 Éinlíog lóghmhar Leithe Cuinn,
eighre Duinn mhóir mheic Domhnuill;
fear nár mheall duille an domhain,
buime is fhearr don ealodhain.

52 Comhairleach cogaidh chláir Bhreagh,
ceann síothchána sluaigh Gaoidheal;
rí is fhéithle ag finnfhearaibh Fáil,
cinneamhain bréithre Bearcháin.

53 Bhar dtrí catha, ucht re hucht,
teagaid i ndáil Chon Chonnacht;
slóigh mhóra mhaicne hEachach,
aicme cródha ceirtbhreathach.

54 Is í is meanma ag mac Siobhán,
ar dteacht na dtrí ríthionál,
dol do choimhfhéaghain Chláir Néill,
foighéanaidh dáibh is doiséin.

55 Mac Con Chonnacht mheic mheic Briain
aitheónaidh fear a finnChliaigh
’na cheinnbhile os cionn bhur gcath,
a dheirbhfine fhionn Eachach.

56 Ó thus go deireadh domhain
ní fhuighthi, ní fhuarabhair
rí is fhlathamhla iná an rí riamh,
a thrí hathardha Oirghiall.

57 Mac Siobhán is Con Chonnacht -
cia an rí is cóir ’na chonchlannacht?
rún rér dheiligh a dhocra,
glún deiridh na daonnachda.